

IV. KATERDA TEMELJNOGA BOGOSLOVLJA

FUNDAMENTALKA: KRŠĆANSKA OBJAVA

Godina studija: II.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 4

ECTS bodovi: 4

Obrađuje se istinitost i vjerodostojnost kršćanske objave s temama: 1. Što je teologija a što fundamentalna, teologija – znanost o objavi, dogma i njezin razvoj; 2. Narav, definicija, granice i metode fundamentalne teologije - klasična apologetika R. Garigou – Lagrangea; P. de Broglie; imanentna apologetika M. Blondela; Odnos naravi i nadnaravi; T. de Chardin i njegova kozmovizija; “Politička fundamentalna” J. B. Metz; Teologija oslobođenja kao opcija za siromašne; 3. Problem vjere i vjera kao čovjekov odgovor na Božji poziv - što je čovjek, fenomen, razlozi i kriza ateizma, čovjek u potrazi za Bogom; 4. Objava ili Bog u potrazi za čovjekom - objava na II Vatikanskom koncilu, “naravna objava” Boga preko stvorenja, potom narav, sadržaj i mogućnost nadnaravne objave; 5. Povijesni Isus i Krist vjere - nekršćanska svjedočanstva o Isusu, kršćanski izvori o Isusu te povijesnost Evanđelja i njihovih autora; 6. Isusovo uskrsnuće; 7. Vjerodostojnost i značenje Isusovih čudesa.

Literatura:

A. Kresina, Lj. Rupčić, A. Škrinjar, *Dogmatska konstitucija o božanskoj objavi Dei verbum*, Zagreb 1981.; T. Ivančić, *Otajstvo kršćanske objave* (skripta), Zagreb 1991.; H. Waldenfels, *Kontekstualna fundamentalna teologija*, Đakovo 1995.; L. Milin, *Naučno opravdanje religije*, sv. I, Beograd 1984, S. Romac, *O Bogu i religiji*, Zagreb-Frankfurt/M. 1984, T. Ivančić, *Isus iz Nazareta povijesna osoba*, Zagreb 1996 (2.izd.); A. Pavlović, *Temeljno bogoslovlje: Vjerodostojnost kršćanske objave* (izabrana pitanja), Mostar 2004. (skripta).

EKLEZIOLOGIJA (OTAJSTVO CRKVE)

Godina studija: III.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 3

ECTS bodovi: 4

Predmet objedinjuje fundamentalno-teološki, dogmatski i pneumatološki pristup. Promatra se narav, vjerodostojnost, poslanje i odgovornost Crkve: Novozavjetna zajednica; Razvoj ekleziologije i svijest Crkve o samoj sebi; Obnova ekleziologije u 19. i prvoj polovici 20. st.; Povijest i nastanak dogmatske konstitucije o Crkvi: *Lumen Gentium*; Misterij Crkve u misteriju Boga; Darovana i zadana svetost Crkve; Svetost Crkve i grijesi u Crkvi; Tijelo Kristovo koje je Crkva; Obnova nauke o Crkvi kao narodu Božjem; Novi savez i novi narod; Svećenički narod; Proročki narod i karizma; Povijest i značenje naziva «katolički»; Nužnost i stupnjevi pridruženja Crkvi; Crkva i nekršćani; Saborski pojam svijeta; Povijesni razvoj naziva i uloge laika; Katolički pokret u Hrvata; Obećanje i podjela primata; Služba i mučenička smrt u Rimu; Nasljednici apostola i apostolicitet Crkve; Mjesna Crkva i trostruka zadaća biskupa u njoj; Svećenici u odnosu na Krista; Redovništvo na II Vatikanskom.

Literatura:

M. Zovkić, *Crkva kao Božji narod*, Zagreb 1976., zatim R. Brajčić – M. Zovkić, Dogmatska konstitucija o Crkvi, 1. Zagreb 1977.; AAVV, Dogmatska konstitucija o Crkvi – *Lumen Gentium*, 2. sv., Zagreb 1981.; Predavanja, skripta i različiti drugi radovi objavljeni na hrvatskome jeziku.

ZNANOST O RELIGIJAMA

Godina studija: I.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 3

Znanost o religijama - različiti pristupi objašnjenju fenomena religije. U širem smislu: pojam, definicije, izvori, temeljna struktura, tipovi i razvoj religija; 1. Fenomenologija religija - židovstvo, islam, hinduizam, budizam, šintoizam, taoizam, konfucionizam, lamaizam, prirodne i plemenske religije, novi religiozni pokreti. 2. Religijska morfologija: pojam religije, definicije religije, izvori religije, temeljna struktura religije, tipovi religija, razvoj religija; 3. Pojmovi srodni religiji: religija, vjera, ateizam; 4. Pojavni i doživljajni oblici religija: žrtva, svećenstvo, simboli, mitovi, tabu.. – 5. Glavni tipovi novih religioznih pokreta; 6. Odnos kršćanstva i religija: dijalog s religijama, anonimno kršćanstvo, kršćanstvo bez religije, ekskluzivistički univerzalizam, inkluzivistički stav prema religijama, teocentrizam s normativnom kristologijom i pluralistički teocentrizam - Sinteza.

Literatura:

Religije svijeta – Enciklopedijski priručnik, Zagreb 1987.; T. Ivančić, *Religija i religije, Morfologija i fenomenologija religija*, Zagreb 1998.; M. NIKIĆ (ur.), *Novi religiozni pokreti*, Zagreb 1997.; A. Komadina, *Povijest religija – posebno o islamu* (skripta), Mostar 1994.

POVIJEST I NAUK ISLAMA

Godina studija: I.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 3

U ovom kolegiju obrađuju se slijedeće teme: Arabija prije islama, Muhamed kao osnivač islama, nastanak islama, povijesni razvoj i širenje, Kur'an - sveta knjiga islama, islamska vjera, moral, kult i tradicija, kultne i tradicijske razlike u islamu. Obrađuju se i neka posebna pitanja: žena i brak u islamu; „sveti rat“, potom širenje islama i islamske tradicije na zapadnoeuropski prostor i u hrvatske krajeve. Oblici provođenja kolegija: predavanja, konzultacije i aktivno sudioništvo studenata u nastavi vježbom i razgovorima. Ispiti: usmeno i pismeno. Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa ispitnih rezultata.

Literatura:

T. Ivančić, *Religija i religije, Morfologija i fenomenologija religija*, Zagreb 1998.; J. R. Milot, *Islam i muslimani*, Zagreb 1982.; H. Kueng - J. van Ess, *Kršćanstvo i svjetske religije*. Islam, Livno 1995.; A. Komadina, *Povijest religija – posebno o islamu*, Mostar 1994. (skripta).

IZBORNI PREDMETI

TEOLOŠKA EPISTEMOLOGIJA

Godina studija: II.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 2

Uvod u teologiju, povijest teologije; teologija kao znanost o vjeri, metode u teologiji, osnovni teološki pojmovi i kvalifikacije; teološki predmeti. Odnos vjere i razuma; naučiteljska služba Crkve. Izvori teološke spoznaje; znanje o temeljnim modelima odnosa teologije i drugih znanosti.

Literatura:

W. Kern, F. J. Nieman, *Nauka o teološkoj spoznaji*, Zagreb 1988; str. 10-49; 93-173; D. Lambert, *Znanosti i teologija*, Zagreb 2003; R. Gibellini, *Teologija dvadesetog stoljeća*, Zagreb 1999, Ivan Pavao II, *Enciklika Fides et Ratio* (Dokumenti 117), Zagreb 1999.

ISLAM U NAŠIM KRAJEVIMA

Godina studija: I.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 2

Širenje islama u našim krajevima: hrvatski i bošnjački pristupi i tumačenja. Život i kultura muslimana u našim krajevima. Pojava hereza. Institucionalno uređenje islamske zajednice. Katekizam islamske zajednice. Vjerski običaji muslimana u Bosni i Hercegovini. Utjecaj suvremenih previranja u islamu na muslimane u Bosni i Hercegovini. Muslimani u Europi.

Literatura:

T. Ivančić, *Religija i religije. Morfologija i fenomenologija religije*, Zagreb 1998; *Hrvatsko podrijetlo bosansko-hercegovačkih muslimana. Zbornik*, Zagreb 1992; *Islam i muslimani u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo 1977.; H. Džait, *Evropa i islam*, Sarajevo 1985.